

Návrh výzkumného projektu

Název projektu

Využití sociálních médií římskými katolíky během sociálních hnutí v Hong Kongu

Název projektu anglicky

Tracking the Usage of Social Media by Roman Catholics During the Social Movements in Hong Kong

Autor/autorka/Autoři

Petra Nezvalová

Vedoucí práce

Mgr. Bc. Magdaléna Rychetská, M.A.

Abstrakt (1800-2000 znaků)

Stručné a jasné shrnutí, čeho chce projekt dosáhnout a jakým způsobem.

Předkládaná bakalářská práce zkoumá, jak římskokatoličtí věřící využívali sociální média během sociálních hnutí v Hong Kongu v letech 2014, 2019 a 2020. Po předání bývalé britské kolonie Hong Kong Číně, roku 1997, vznikla Zvláštní administrativní oblast Čínské lidové republiky Hong Kong. Oblast byla předána pod příslibem uplatnění zásady „jedna země, dva systémy“ po dobu padesáti let, tedy do roku 2047. Kroky jako schvalování kandidátů místních voleb čínskou komisí, zákon o vydávání do Číny, či zákon o státní bezpečnosti v Hongkongu, spolu s chováním policie vůči protestujícím vynesly obavy z oslabení autonomie. Nesouhlas s nimi a snaha o demokratičtější politický systém vedla k rozsáhlým protestům v letech 2014, 2019 a 2020, které tato práce zkoumá. Ve zmíněných nepokojích sehrála důležitou roli sociální media, na kterých docházelo k utváření veřejného mínění a aktivizaci protestujících. Výraznou skupinou účastníků hnutí byli křesťané, kteří se během protestů k situaci začali vyjadřovat a hnutí se aktivně účastnili. Využití sociálních médií katolíky v době nepokojů zatím nebylo věnováno mnoho pozornosti. Proto se práce kromě vlivu sociálních médií na dynamiku sociálních hnutí snaží poukázat na prostředky a strategie, které používaly pro aktivizaci v hnutích

římskokatoličtí věřící. Práce hledá odpověď na otázku: *Jak římskokatoličtí věřící působili na sociálních sítích v dobách sociálních hnutí?* Jako primární zdroje jsou pro analýzu použity rozhovory s římskokatolickými věřícími. Cílem práce je analyzovat, jaký vliv měla sociální média pro katolické věřící v době protestů, jaké sociální sítě nejčastěji používali a za jakým účelem. Práce přispívá k porozumění křesťanskému aktivismu v dobách sociálních hnutí v Hong Kongu, a také k chápání využívání sociálních médií věřícími obecně.

Klíčová slova (česky/slovensky)

Slova a kratší sousloví vystihující podstatu projektu (obvykle 3-10).

Sociální hnutí, sociální média, Hong Kong, křesťanský aktivismus, římskokatoličtí věřící, online aktivizační strategie

Posun ve stavu bádání (1800-3600 znaků)

Popis toho, v jakém stavu se nachází bádání v dané oblasti a jakým způsobem navrhovaný projekt poznání rozšíří.

V letech 2014, 2019 a 2020 se v Hong Kongu odehrála sociální hnutí, jejichž rozsah a dynamiku ovlivnila sociální média. Práce navazuje na studie zahraničních badatelů, zabývajících se vztahem sociálních médií a sociálních hnutí (Castells, 2012; Bennett a Segerberg, 2013; Lin, 2016; Deluca et al., 2016; Lee a Chan, 2018).

Sociálními sítěmi a aktivizací všeobecně se zabýval Castells (2012). Na základě pozorování Arabského jara či Egyptské revoluce, definoval rysy zasíťovaných sociálních hnutí (ibid., 221-228), kam často bývají řazena i hnutí v Hong Kongu. Bennett a Segerberg (2013) určili dvě logiky hnutí. Logiku kolektivní činnosti, spočívající v silné, organizované struktuře a budování kolektivní identity. Druhou byla logika spojovací činnosti, založená na sdílení individuálně přizpůsobených informací na sítích (ibid., 748-754). Lee a Chan (2018) určili odchylky hnutí v Hong Kongu od ideálních síťových sociálních hnutí. Zjistili, že v Hong Kongu došlo k prolnutí logik hnutí (ibid., 6). To sice rozšířilo řady účastníků, ale také zesílilo interní napětí, jelikož došlo k decentralizaci

struktury hnutí (ibid., 5). Tyto teorie jsou důležité k pochopení sociálních hnutí v Hong Kongu.

Lee a Chan (2016) také zkoumali, jak různé aktivity na digitálních médiích ovlivňují angažovanost jedince v hnutí. Lidé aktivní v oblasti digitálních médií strávili v okupovaných oblastech více času. Zjistili, že stěžejní byly čtyři strategie: mobilní komunikace, online debaty, online vysvětlující aktivity a online vyjadřování (ibid., 17-19). Deluca et al. (2016) zkoumali sociální média a environmentální aktivismus. Šíření informací mimo státem kontrolovaná média hrálo umožnilo rychlou mobilizaci a dosažení změn (ibid., 333). Lin (2016, 365) naopak tvrdí, že role samotných sociálních médií v hnutích je přeceňovaná a je potřeba nahlížet na celý komplex médií. Tato bakalářská práce navazuje na zmíněné autory a zkoumá, jestli a jak zmíněné aktivizační metody používala také zkoumaná skupina.

— Badatelé v oblasti občanského aktivismu v Hong Kongu se většinou soustředí na studenty a významné osobnosti hnutí. Důležitou skupinou participantů však byli také římskí katolíci. Za účelem porozumění této skupině tato práce čerpá z prací autorů, kteří se zabývali vývojem a situací křesťanských skupin (Moody, 2013; Westendorp, 2017; Overmyer, 2003). Práce navazuje na autory zabývající se náboženským rozměrem hnutí (Ng a Fulda, 2017; Chow a J. T. Lee, 2016; S. Chan, 2015). Ng a Fulda (2017, 395) tvrdí, že věřící se angažovali, protože viděli prodemokratická hnutí jako předpoklad k zachování svobody vyznání. Křesťanský aktivismus zkoumali také Chow a Lee (2016, 262), kteří zjistili, že křesťané pořádali mše, poskytovali duchovní podporu, nabídli kostely jako ochranu před slzným plynem, rozdávali vodu a jídlo. Chan (2015, 392) poukazuje na to, že zdrojem kampaní ovlivňujících smýšlení věřících byly také biblické příběhy. Např. vztah mezi protestujícími a vládou byl prezentován jako příběh Davida a Goliáše, odlišně byl dle postoje k hnutí předkládán jako vzor chování i Ježíš (ibid., 392–393).

Působení křesťanů na sociálních sítích v průběhu protestů v Hong Kongu je téměř neprobádáno. Tato práce se soustředí na vliv sociálních médií na jednání katolických věřících. Díky již uskutečněným výzkumům zahraničních badatelů a nově provedeným rozhovorům tato práce posunuje bádání do konkrétní, doposud nepříliš prozkoumané oblasti, kterou je křesťanství v protestech v Hong Kongu. Díky tomuto výzkumu se rozšíří porozumění vztahu náboženského aktivismu a využívání sociálních médií všeobecně.

Způsob řešení (1800-3600 znaků)

Detailní popis postupu řešení:

1. konkrétní výzkumné otázky (včetně jejich zdůvodnění v rozsahu dostatečném pro názorné předvedení vazby mezi těmito otázkami a konkrétními výzkumnými cíli na straně jedné a mezi těmito otázkami a dílčími výzkumnými kroky – jejichž popis následuje – na straně druhé);
2. objasnění povahy relevantních dat / pramenných údajů a případně způsobu redukce jejich množství tak, aby se analýza dala reálně provést ve stanoveném čase (u projektu k magisterské zkoušce za 1 rok, u projektu bakalářské práce za 2 semestry, u projektu magisterské práce za 4 semestry, u projektu disertační práce za 8 semestrů; ve všech případech se počítá s jedním člověkem, nikoli s týmem);
3. objasnění způsobu získání dat / pramenných údajů a jeho relevance vzhledem k výzkumným otázkám;
4. objasnění možných etických (právních) problémů spjatých se způsobem získávání (případně i interpretace) dat v rámci projektu (jsou-li tyto problémy v daném výzkumu relevantní);
5. objasnění metody analýzy dat / pramenných údajů a její relevance vzhledem k výzkumným otázkám, výzkumným cílům a teoretickým východiskům projektu;
6. předběžný časový plán řešení projektu.

Pište v úplných, souvislých větách, nikoli v bodech.

Pro bakalářskou práci byla stanovena jedna hlavní výzkumná otázka, která zní: *Jak římskokatoličtí věřící působili na sociálních sítích v dobách sociálních hnutí?* Navazující doplňující podotázky zjišťují skutečný vliv sociálních sítí na smýšlení katolíků o aktivizaci v protestech a zní následovně: *Jaká sociální média měla mezi křesťanskými věřícími největší vliv? Jak utvářela jejich mínění o sociálním hnutí? Používali nějaké aktivizační strategie?*

Výzkumný problém vyžaduje hlubší bádání, které zjistí individuální zkušenosti jednotlivců s používáním sociálních médií v dobách nepokojů. Proto byl zvolen kvalitativní přístup. Kvalitativní přístup je proces zkoumání jevů a problémů v autentickém prostředí s cílem získat komplexní obraz těchto jevů založený na hlubokých datech a specifickém vztahu mezi badatelem a účastníkem výzkumu. Zájmem výzkumníka provádějícího kvalitativní výzkum je za pomoci celé řady postupů a metod rozkrýt a reprezentovat to, jak lidé chápou, prožívají a vytvářejí sociální realitu (Švaříček a Šedřová, 2007, s. 17). Pro sběr dat byla zvolena metoda polostrukturovaných rozhovorů.

Cílovou skupinou výzkumu jsou římskokatolíci žijící v Hong Kongu. Kontakty na ně byly zprostředkovány vyučující kantonštiny, která z Hong Kongu pochází a orientuje se v problematice tamních hnutí. S žádostí o poskytnutí rozhovorů oslovila členy katolických skupin na Facebooku, jež byli během nepokojů aktivisty. Po získání důvěry byly respondenty předávány další kontakty. S ohledem na realizovatelnost kvalitativní analýzy ve stanoveném čase dvou semestrů bylo vyzpovídáno deset katolických věřících, kteří se zúčastnili sociálních hnutí v Hong Kongu. Rozhovory proběhly online formou skrze tajnou konverzaci v aplikaci Telegram, která poskytuje bezpečné prostředí. Respondentům bylo nabídnuto vést rozhovory v angličtině i čínštině. Všichni upřednostnili anglický jazyk, občas však použili také čínskou terminologii.

Jelikož se jedná o citlivé téma, z kterého pramení možné hrozby, které si uvědomují i respondenti, probíhají rozhovory anonymně. V případě pocitu příliš osobní otázky nemusí respondent odpovídat. Po samotných rozhovorech je potřeba rozhovory analyzovat. Kvůli citlivosti tématu nesouhlasili respondenti s nahraným zvukovým záznamem našeho rozhovoru, či s přítomností překladatele. Celé interview bylo tedy důkladně přepisováno. Přepsaný záznam bude kódován. Postup kódování vychází ze zakotvené teorie autorů Strauss a Corbin (1999). Jednotlivé části a myšlenky označíme výstižnými pojmy, což usnadní orientaci v množství dat. Vzniklé velké množství pojmů seskupíme na základě podobností do kategorií. Tyto kategorie jsou pojmenovány

obecnějším pojmem. Kategorie mohou být např. současná situace katolíků v Hong Kongu, motivace pro aktivizaci; sledované profily na sociálních sítích, využití sociálních sítí, aktivita v okupovaných oblastech apod. Následně budeme rozvíjet vlastnosti a dimenze kategorií, pokládat si otázky a hledat souvislosti a odpovědi na výzkumné otázky. (ibid., 42–52). Cílem práce však není vytvoření obecnější teorie (tak jak to navrhuje Strauss a Corbin).

Potřebná doba pro vypracování této bakalářské práce jsou dva semestry. V podzimním semestru je stanoven výzkumný cíl, druh výzkumu a metody sběru dat. Během této doby jsou taky zkontaktováni respondenti a proběhnou rozhovory. Na počátku jarního semestru začíná kódování a analýza rozhovorů, která zabere přibližně dva měsíce. V následujících dvou měsících poté proběhne finální interpretace výsledků výzkumu.

Citovaná literatura

V textu návrhu odkazujte na použitou literaturu a prameny / datové zdroje. V této části pak uveďte odkazy na tyto citované zdroje. Dbejte na standardní a jednotnou citační normu. Je-li to relevantní, rozdělte seznam na dvě části: Prameny / datové zdroje a Literatura (podobně jako u bibliografie k tématu projektu, viz níže).

BENNETT Lance W.; SEGERBERG, Alexandra. The logic of connective action : Digital media and the personalization of contentious politics. *Information, Communication & Society* [online]. 2012, vol. 15, no. 5, [cit. 22.11.2020] s. 739–768. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1080/1369118X.2012.670661>>.

CASTELLS, Manuel. *Networks of outrage and hope : social movements in the Internet Age*. Cambridge : Polity Press, 2012. 306 s. ISBN 978-0-7456-6285-5.

DELUCA, Kevin M.; BRUNNER, Elizabeth; SUN, Ye. Weibo, WeChat, and the Transformative Events of Environmental Activism on China's Wild Public Screens. *International Journal of Communication* [online]. 2016, vol. 10, [cit. 23.11.2020] s. 321–339.

Dostupný z WWW:
<https://www.researchgate.net/publication/290495290_Weibo_wechat_and_the_transformative_events_of_environmental_activism_on_China's_wild_public_screens>.

CHAN, Shun-hing. The Protestant community and the Umbrella Movement in Hong Kong. *Inter-Asia Cultural Studies* [online]. 2015, vol. 16, no. 3, [cit. 23.11.2020] s. 380–395. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1080/14649373.2015.1069052>>.

CHOW, Christie Chui-Shan; LEE, Joseph Tse-Hei. Almost Democratic : Christian Activism and the Umbrella Movement in Hong Kong. *Exchange* [online]. 2016, vol. 45, no. 3, [cit. 22.11.2020] s. 252–268. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1163/1572543X-12341402>>. ISSN 0166-2740>.

LEE, Francis L. F.; CHAN, Joseph M. Digital media activities and mode of participation in a protest campaign : a study of the Umbrella Movement. *Information, Communication & Society* [online]. 2016, vol. 1, no. 19, [cit. 22.11.2020] s. 4–22. Dostupný komerčně z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1080/1369118X.2015.1093530>>. ISSN 1369-118X.

LEE, Francis L.F.; CHAN, Joseph M. *Media and Protest Logics in the Digital Era : The Umbrella Movement in Hong Kong* [online]. New York : Oxford University Press, 2018 [cit. 22.11.2020]. ISBN: 9780190856793. Dostupné z WWW: <<https://www.ebooks.com/en-cz/book/96030682/media-and-protest-logics-in-the-digital-era/francis-l-f-lee/>> .

LIN, Zhongxuan. Traditional Media, Social Media, and Alternative Media in Hong Kong's Umbrella Movement. *Asian Politics & Policy* [online]. 2016, vol. 8, [cit. 24.11.2020] s. 365–372. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1111/aspp.12258>>.

NG, Nancy; FULDA, Andreas. The religious dimension of Hong Kong's Umbrella Movement. *Journal of Church and State* [online]. 2017, vol. 60, no. 3, [cit. 23.11.2020] s. 377–397. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1093/jcs/csx053>>. ISSN 2040-4867.

STRAUSS, Anselm L; CORBIN, Juliet M. *Základy kvalitativního výzkumu : postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice : Albert, 1999. SCAN. ISBN 80-85834-60-X.

ŠVAŘÍČEK, Roman; ŠEĎOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha : Portál, 2007. 384 s. ISBN 978-80-7367-313-0.

Bibliografie k tématu projektu

Bibliografie nejvýznamnějších pramenů / datových zdrojů a zásadních teoretických a metodologických prací, souhrnné literatury a odborných studií k tématu, které plánujete ve výzkumu využít. Seznam rozčleňte na dvě části: Prameny / datové zdroje a Literatura.

Prameny / datové zdroje

Semistrukturované rozhovory s katolickými věřícími z Hong Kongu

Literatura

BENNETT Lance W.; SEGERBERG, Alexandra. The logic of connective. *Information, Communication & Society* [online]. 2012, vol. 15, no. 5, s. 739–768. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1080/1369118X.2012.670661>>.

DELUCA, Kevin M.; BRUNNER, Elizabeth; SUN, Ye. Weibo, WeChat, and the Transformative Events of Environmental Activism on China's Wild Public Screens. *International Journal of Communication* [online]. 2016, vol. 10, s. 321–339. Dostupný z WWW: <https://www.researchgate.net/publication/290495290_Weibo_wechat_and_the_transformative_events_of_environmental_activism_on_China's_wild_public_screens>.

— CHAN, Shun-hing. Christian activism and political participation in Hong Kong's occupy movement. *Asian Journal of Religion and Society* [online]. 2017, vol. 5, no. 2, s. 123–152. Dostupný z WWW: <https://repository.hkbu.edu.hk/cgi/viewcontent.cgi?article=7441&context=hkbu_staff_publication>.

CHAN, Shun-hing. The Protestant community and the Umbrella Movement in Hong Kong. *Inter-Asia Cultural Studies* [online]. 2015, vol. 16, no. 3, s. 380–395. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1080/14649373.2015.1069052>>.

CHOW, Christie Ch.; LEE, Joseph T. Almost Democratic : Christian Activism and the Umbrella Movement in Hong Kong. *Exchange* [online]. 2016, vol. 45, no. 3, s. 252–268. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1163/1572543X-12341402>>. ISSN 0166-2740.

KWOK, Wai-Luen. Reconsidering Public Theology : Involvement of Hong Kong Protestant Christianity in the Occupy Central Movement. *Journal of Dharma* [online]. 2015, vol. 40, no. 2, s. 169–188. Dostupný z WWW: <https://www.academia.edu/19387664/Reconsidering_Public_Theology_Involvement_of_Hong_Kong_Protestant_Christianity_in_the_Occupy_Central_Movement>.

LEE, Francis L. F.; CHAN, Joseph M. Digital media activities and mode of participation in a protest campaign : a study of the Umbrella Movement. *Information, Communication*

& *Society* [online]. 2016, vol. 1, no. 19, s. 4–22. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1080/1369118X.2015.1093530>>. ISSN 1369-118X.

LEE, Francis L.F.; CHAN, Joseph M. *Media and Protest Logics in the Digital Era : The Umbrella Movement in Hong Kong* [online]. New York : Oxford University Press, 2018. ISBN: 9780190856793. Dostupný komerčně z WWW: <<https://www.ebooks.com/en-cz/book/96030682/media-and-protest-logics-in-the-digital-era/francis-l-f-lee/>> .

LEE, Paul S. N.; SO, Clement Y. K.; LEUNG Louis. Social media and Umbrella Movement : insurgent public sphere in formation. *Chinese Journal of Communication* [online]. 2015, vol. 8, no.4, s. 356–375. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1080/17544750.2015.1088874>>. ISSN 1754-4769>.

LIN, Zhongxuan. Traditional Media, Social Media, and Alternative Media in Hong Kong's Umbrella Movement. *Asian Politics & Policy* [online]. 2016, vol. 8, s. 365–372. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1111/aspp.12258>>.

MOODY, Peter R. The Catholic Church in China Today : The Limitations of Autonomy and Enculturation. *Journal of Church and State* [online]. 2013, vol. 55 no. 3, s. 403–431. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1093/jcs/css049>>.

— NG, Nancy; FULDA, Andreas. The religious dimension of Hong Kong's Umbrella Movement. *Journal of Church and State* [online]. 2017, vol. 60, no. 3, s. 377–397. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1093/jcs/csx053>>. ISSN 2040-4867.

OVERMYER, Daniel L. Religion in China Today: Introduction. *The China Quarterly* [online]. 2003, no. 174, s. 307–316. Dostupný z WWW: <www.jstor.org/stable/20058995>.

PURBRICK, Martin. A report of the 2019 Hong Kong protests. *Asian Affairs* [online]. 2019, vol. 50, no. 4, s. 465–487. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1080/03068374.2019.1672397>>.

SHEN, Fei; XIA, Chuanli; SKORIC, Marko. Examining the roles of social media and alternative media in social movement participation : A study of Hong Kong's Umbrella Movement. *Telematics and Informatics* [online]. 2020, vol. 47, s. 1–13. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1016/j.tele.2019.101303>>.

STRAUSS, Anselm L; CORBIN, Juliet M. *Základy kvalitativního výzkumu : postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice : Albert, 1999. SCAN. ISBN 80-85834-60-X.

ŠVAŘÍČEK, Roman; ŠEĐOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha : Portál, 2007. 384 s. ISBN 978-80-7367-313-0.

TAI, Benny I. T. From past to future : Hong Kong's democratic movement. In : LAM, Wai-man; COOPER, Luke (ed.). *Citizenship, Identity and Social Movements in the New Hong Kong : Localism after the Umbrella Movement* [online]. Londýn : Routledge, 2018. Dostupný z WWW (DOI): <<http://dx.doi.org/10.4324/9781315207971-9>>.

TING, Tin-yuet. (2020) From 'be water' to 'be fire' : nascent smart mob and networked protests in Hong Kong. *Social Movement Studies*, [online]. 2020, vol. 19, no. 3, s. 362–368. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1080/14742837.2020.1727736>>.

TSATSOU, Panayiota. Social media and informal organisation of citizen activism : Lessons from the use of Facebook in the Sunflower Movement. *Social Media + Society* [online]. 2018, vol. 4, no. 1, s. 1–12. Dostupný z WWW (DOI): <<https://doi.org/10.1177/2056305117751384>>.